

Bölüm 4: Bellek Erişimi

Mikroişlemciler

Bellek Erişimi

- Belleğe erişmek için BX, SI, DI, BP yazmaçları kullanılır.
- Bu yazmaçlar [] sembolleri içerisinde birleştirilerek,
 - farklı bellek konumlarına erişilebilir.
 - Bu birleştirmeler, adresleme modları olarak adlandırılır.

[BX + SI] [BX + DI] [BP + SI] [BP + DI]	[SI] [DI] d16 [BX]	[BX + SI + d8] [BX + DI + d8] [BP + SI + d8] [BP + DI + d8]
[SI + d8] [DI + d8] [BP + d8] [BX + d8]	[BX + SI + d16] [BX + DI + d16] [BP + SI + d16] [BP + DI + d16]	[SI + d16] [DI + d16] [BP + d16] [BX + d16]

İleri Kaydırma (Displacement)

- **d8**: 8 bit işaretli dolaysız ileri kaydırma (*immediate displacement*)
 - Örneğin: 22, 55h, -1 ..
- **d16**: 16 bit işaretli dolaysız ileri kaydırma (*immediate displacement*)
 - Örneğin: 300, 5517h, -259 ..
- Herhangi bir değer veya değişkenin bağıl konumu (*offset*) olabilir.
- Birden fazla değer varsa, derleyici tek bir değer hesaplar.
- İleri kaydırma [] sembolleri içinde veya dışında olabilir,
 - *assembler* her iki durum için de aynı makine kodunu üretir.
- İşaretli bir değerdir, bu nedenle hem pozitif hem negatif olabilir.

Adresleme Modları

- Bellek erişimi için yazmaçların kombinasyonlarına dayanır.
- Geniş bir esneklik sağlar.
- SS kesim yazmacı, BP yazmacı ile beraber kullanılır.
- DS kesim yazmacı, BP içermeyen modlarda kullanılır.
- BX ve BP, aynı modda bir araya gelmez.
- SI ve DI, aynı modda bir araya gelmez.
- Tablo kullanılarak tüm geçerli kombinasyonlar oluşturulabilir.
- Örnekler: [BX+5], [BX+SI], [DI+BX-4]

Kesim Ve Bağlı Konum

- Kesim yazmacındaki (CS, DS, SS, ES) değere kesim (*segment*),
- Genel yazmaçlardaki (BX, SI, DI, BP) değere bağlı konum (*offset*) denir.
- Kesim, belleğin bloklarını temsil ederken,
 - Bağlı konum, o bloktaki belirli bir konumu temsil eder.
- Kesim ve bağlı konum, birleştirilerek fiziksel bellek adresi oluşturulur.
- DS değeri 1234h ve SI değeri 7890h olduğunda;
 - 1234:7890 olarak gösterilebilir.
 - Fiziksel adres: $1234h * 10h + 7890h = 19BD0h$.

Veri Türü Belirtme

- Derleyiciye veri türü hakkında bilgi vermek için ön ekler kullanılır.
 - byte ptr [BX]: Bir byte erişimi için.
 - word ptr [BX]: İki byte erişimi için.
- Assembler, daha kısa ön ekleri de destekler.
 - b. [SI]: SI kaydındaki değeri bir byte olarak anlamlandırır.
 - w. [DI]: DI kaydındaki değeri iki byte olarak anlamlandırır.
- Bazı durumlarda assembler, veri türünü otomatik olarak hesaplayabilir.

MOV Komutu

- MOV komutu değerleri kopyalamak veya taşımak için kullanılır.
- *Kaynak*, anlık değer, genel amaçlı yazmaç, bellek konumu olabilir.
- *Hedef*, genel amaçlı yazmaç, bellek konumu olabilir.
- CS ve IP yazmaçlarına değer atamak için kullanılmaz.
- İki işlenenin boyutları aynı olmalıdır,
 - Bir *byte* veya bir *word* olabilir.
- MOV AX, BX:
 - BX yazmacındaki değeri AX yazmacına kopyalar.
- MOV [SI], 10h:
 - Bellekte SI yazmacındaki adrese 10h değerini kopyalar.

Desteklenen İşlenenler (Operands)

- MOV REG, memory
- MOV memory, REG
- MOV REG, REG
- MOV memory, immediate
- MOV REG, immediate

- **REG:** *AX, BX, CX, DX, AH, AL, BL, BH, CH, CL, DH, DL, DI, SI, BP, SP.*
- **memory:** *[BX], [BX+SI+7], değişken.*
- **immediate:** *5, -24, 3Fh, 10001101b ..*

Desteklenen İşlenenler (Segment Registers)

- MOV SREG, memory
 - MOV memory, SREG
 - MOV REG, SREG
 - MOV SREG, REG
-
- **SREG:** *DS, ES, SS, ve CS* (sadece ikinci işlenen olarak).
 - **REG:** *AX, BX, CX, DX, AH, AL, BL, BH, CH, CL, DH, DL, DI, SI, BP, SP.*
 - **memory:** *[BX], [BX+SI+7], değişken ..*

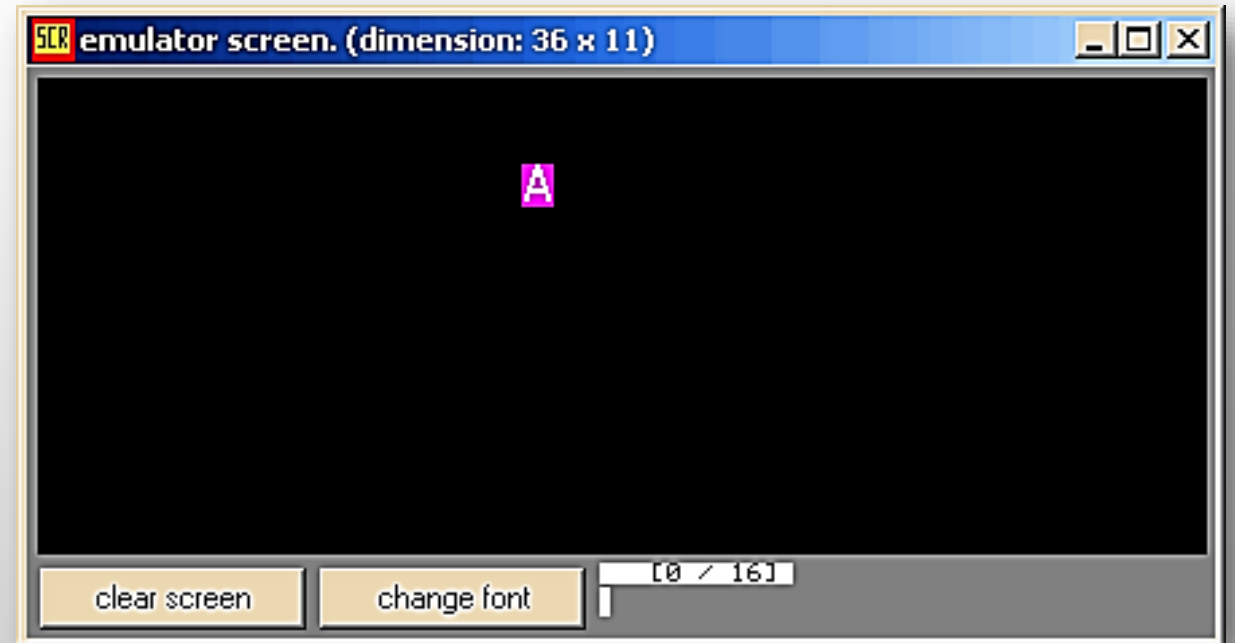
Program Örneği

```
ORG 100h          ; Bir segment .com programı için gereklidir.  
MOV AX, 0B800h    ; AX'e B800h değeri atar.  
MOV DS, AX        ; AX'in değerini DS'ye kopyalar.  
MOV CL, 'A'       ; CL'ye A harfinin ASCII kodunu atar(41h).  
MOV CH, 11011111b ; CH'e 11011111b değeri atar.  
MOV BX, 15Eh      ; BX'e 15Eh değeri atar.  
MOV [BX], CX      ; CX'in içeriğini B800:015E adresine kopyalar  
RET               ; İşletim sistemine geri döner.
```


Program Örneği

- Program, video belleği üzerinde 'A' harfini belirli bir konuma kopyalar.
- *MOV*, kaynak ve hedef arasında değer kopyalamak için kullanılır.
- *ORG*, programın başlangıç adresini belirler.
- *;* yorum satırları için kullanılır.

SON